

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opetussuunnitelma

VANTAAN KAUPUNKI

1. JOHDANTO

Lukiolaissa (21.8.1998/629) säädetään maahanmuuttajien ja muiden vieraskielisten lukiokoulutukseen valmistavasta koulutuksesta. Opetus- ja kulttuuriministeriön lupa lukiokoulutuksen järjestämiseen sisältää oikeuden myös maahanmuuttajille ja vieraskielisille tarkoitetun lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen järjestämiseen. Lain mukaan maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävän lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle kielelliset ja muut tarvittavat valmiudet lukiokoulutukseen siirtymistä varten.

Opetuslautakunta on kokouksessaan 10.3.2014 päättänyt, että Vantaalla järjestetään lukiolain (21.8.1998/629) mukaista maahanmuuttajien ja muiden vieraskielisten lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta 1.8.2014 alkaen. Koulutus järjestetään hallinnollisesti lukiokoulutuksen yhteydessä. Nuoriso- ja aikuiskoulutuksen johtaja tekee vuosittain päätöksen koulutuksen järjestämisestä tilanteissa, joissa koulutuksen valintaperusteet täyttävien hakijoiden määrä on vähäinen.

Opetushallitus on päättänyt lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opetussuunnitelman perusteet 2015 noudatettavaksi 1.8.2016 lukien. Lukiokoulutuksen opetussuunnitelmauudistuksen ja lainsäädännössä tapahtuneiden muutosten myötä Opetushallitus on antanut 13.11.2015 määräyksen lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opetussuunnitelman perusteista noudatettavaksi 1.8.2016 lukien. Koulutuksen järjestäjien tulee laatia ja hyväksyä opetusta varten lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opetussuunnitelma noudattaen opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opetussuunnitelman laatimisesta vastaa koulutuksen järjestäjä. Lähtökohdan opetussuunnitelman laatimiselle muodostavat lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opetussuunnitelman perusteiden lisäksi valtioneuvoston asetuksessa (942/2014) määritellyt yleiset ja lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta koskevat valtakunnalliset tavoitteet sekä kaikki mitä lukiolaissa sekä lukioasetuksessa säädetään. Opetussuunnitelma laaditaan opetussuunnitelman perusteasiakirjan mukaan. Opiskelijahuoltoa sekä kodin ja oppilaitoksen yhteistyötä koskeva opetussuunnitelman osa on laadittu yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa.

2. SISÄLTÖ

1. JOHDANTO	1
2. SISÄLTÖ	2
3. LUKIOKOULUTUKSEEN VALMISTAVAN KOULUTUKSEN TEHTÄVÄ JA TAVOITTEET	4
4. KOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT JA OPINTOJEN RAKENNE	4
4.1. OPETUSJÄRJESTELYT	5
4.1.1. YHTEISTYÖ JA OSALLISTUMINEN LUKION TOIMINTAAN	6
4.2. PERUSOPETUKSEN OPINTOJEN SUORITTAMINEN	6
4.3. LUKIOKOULUTUKSEN OPINTOJEN SUORITTAMINEN	6
5. OPETUSSUUNNITELMA	7
6. OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN	7
6.1. ARVOPERUSTA	7
6.2. OPPIMISKÄSITYS	8
6.3. TOIMINTAKULTTUURI	9
6.4. OPISKELUYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT	9
7. OPISKELUN OHJAUS JA TUKI	10
7.1. OHJAUKSEN JÄRJESTÄMINEN	10
7.2. HENKILÖKOHTAINEN OPISKELUSUUNNITELMA	11
7.3. OPISKELUHUOLTO	11
7.4. OPPIMISEN JA OPISKELUN TUKI	12
7.5. SUUNNITELMA KURINPITOKEINOJEN KÄYTTÄMISESTÄ JA NIIHIN LIITTYVISTÄ MENETTELYTAVOISTA	12
7.6. KODIN JA OPPILAITOKSEN YHTEISTYÖ	12
8. OPPIMISTAVOITTEET JA OPETUKSEN KESKEISET SISÄLLÖT	13
8.1. OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET	13
8.2. ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS (SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS)	13
8.2.1. KIELEN RAKENTEET FUNKTIONAALISESTA NÄKÖKULMASTA (LVS1)	14
8.2.2. TEKSTIN RAKENTEET FUNKTIONAALISESTA NÄKÖKULMASTA (LVS2)	15
8.2.3. ERI TIEDONALOJEN KIELI (LVS3)	15
8.2.4. TEKSTEJÄ KIRJOITTAMAAN (LVS4)	15
8.2.5. KUUNNELLAAN JA PUHUTAAN 1 (LVS5)	16
8.2.6. SUOMALAINEN KIRJALLISUUS JA KULTTUURI (LVS6)	16
8.2.7. MAAILMANKIRJALLISUUS JA KULTTUURINEN MONIMUOTOISUUS (LVS7)	17
8.2.8. KUUNNELLAAN JA PUHUTAAN 2 (LVS8)	17
8.2.9. DIGITAALISET TEKSTITAIDOT (LVS9)	18
8.2.10. MEDIAKULTTUURI (LVS10)	18
8.3. MUUT KIELET	19
8.3.1. KIELITAITO OSANA OPISKELUA JA MUITA ELÄMÄNALUEITA (LVKA1E, LVKA1R)	19
8.3.2. ARKIPÄIVÄN TILANTEET (LVKA2)	19
8.3.3. MEDIAT (LVKA3)	20
8.4. MATEMAATTISET JA LUONNONTIETEELLISET OPINNOT	20

8.4.1.	MATEMATIIKkaa, FYSIIKkaa JA KEMIAA (LVLUMA1)	20
8.4.2.	BIOLOGIAA JA MAANTIEDETTÄ (LVLUMA2)	21
8.5.	YHTEISKUNTATIEtOUS JA KULTTUURINTUNTEMUS	21
8.5.1.	HISTORIAN PERUSTEITA (LVHY1)	22
8.5.2.	SUOMEN YHTEISKUNTA JA KULTTUURIT (LVHY2)	22
8.6.	OPINTO-OHJAUS	23
8.6.1.	OPINTO-OHJAUS 1 (LVOP1)	24
8.6.2.	OPINTO-OHJAUS 2 (LVOP2)	24
8.7.	VALINNAISET OPINNOT	25
9.	ARVIOINTI	25
9.1.	ARVIOINNIN TAVOITTEET	25
9.2.	KURSSISUORITUKSEN ARVIOINTI	25
9.3.	AINERYHMÄN/OPPIAINEEN SUORITUKSEN ARVIOINTI	26
9.4.	PERUSOPETUKSEN ARVOSANOJEN KOROTTAMINEN	26
9.5.	LUKIOKOULUTUKSEEN VALMISTAVA KOULUTUS	26
9.6.	TODISTUKSET JA NIIHIN MERKITTÄVÄT TIEDOT	27

3. LUKIOKOULUTUKSEEN VALMISTAVAN KOULUTUKSEN TEHTÄVÄ JA TAVOITTEET

Lukiokoulutukseen valmistava koulutus on tarkoitettu maahanmuuttajille ja vieraskielisille. Koulutuksen tehtävänä on vahvistaa opiskelijoiden suomen kielen taitoja ja tukea lukio-opinnoissa tarvittavien opiskelutekniikoiden sekä opiskelutaitojen kehittymistä. Tavoitteena on tarjota opiskelijalle kielitaidollisesti ja akateemisesti riittävät valmiudet suoriutua lukio-opinnoista sekä vahvistaa edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen. Koulutuksen päämääränä on parantaa nuoren edellytyksiä päästä jatko-opintoihin ja menestyä niissä.

Yhden lukuvuoden mittaisen koulutuksen aikana opiskelijaa tuetaan itsensä kehittämisessä ja elinikäisen oppimisen edellytyksien vahvistamisessa, jotta hän voi tehdä omiin kykyihinsä ja osaamiseensa perustuvia tulevaisuuden suunnitelmia ja valintoja. Koulutuksen yhteydessä harjoitellaan elämänhallintataitoja, itseilmaisua ja päätöksentekoa. Opiskelijan osallisuuden kokemus suhteessa omaan itseen, omaan elämään, opiskeluryhmään ja lukioon saa vahvistusta opintojen ohessa. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen avulla edistetään yhteiskunnallista yhdenvertaisuutta ja tuetaan maahanmuuttajien ja vieraskielisten integroitumista lukioyhteisöön.

4. KOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT JA OPINTOJEN RAKENNE

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opiskelijaksi ottamisen yleiset perusteet on määritelly lukiolain (1998/629) 20 §:ssä:

Lukiokoulutukseen valmistavaan koulutukseen voidaan ottaa opiskelijaksi henkilö:

- 1) joka on maahanmuuttaja tai vieraskielinen;
- 2) joka on suorittanut perusopetuksen oppimäärän tai sitä vastaavan oppimäärän taikka jolla katsotaan muutoin olevan vastaavat tiedot ja taidot;
- 3) jolla ei ole riittäviä kielellisiä valmiuksia suoriutua lukio-opinnoista suomen tai ruotsin kielellä;
- 4) jonka tavoitteena on jatkaa opiskelua lukiossa lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen jälkeen; ja
- 5) joka ei ole suorittanut yliopistolain (558/2009) 37 §:n 1 momentissa mainittua tutkintoa tai korkeakoulututkintoa.

Koulutuksen järjestäjä päättää muista opiskelijaksi ottamisen perusteista sekä mahdollisesti järjestettävistä pääsy- tai soveltuvuuskokeista. Opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin opiskelijaksi ottamisen perusteista. Hakijoihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita.

Opiskelijaksi ottamisen perusteet Vantaalla

Opetuslautakunta on kokouksessaan 10.3.2014 päättänyt, että lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opiskelijaksi ottamisen perusteet Vantaalla ovat edellä määriteltujen perusteiden lisäksi seuraavat:

- Hakija on vantaalainen
- Hakijan perusopetuksen päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvo on vähintään 6,5

Valinnassa ensisijalla ovat ne em. opiskelijaksi ottamisen perusteet täyttävät hakijat, jotka ovat saaneet perusopetuksen päättötodistuksen samana tai edellisenä vuonna. Mikäli ryhmän aloituspaikat eivät täyty vantaalaisista, ryhmään voidaan harkinnan mukaan ottaa myös muita kuin vantaalaisia. Tavoitteena on, että ennen opiskelijaksi ottamista kaikki opiskelijaksi ottamisen perusteet täyttävät hakijat haastatellaan ja heille tehdään kielitaidon kartoitus.

Lukiokoulutukseen valmistava koulutus ei johda tutkintoon eikä anna oikeutta lukiokoulutukseen, vaan opiskelijan tulee hakea lukion aloituspaikkaa yhteishaussa. Lukiokoulutukseen jo valittu opiskelija voidaan kuitenkin ottaa opiskelijaksi lukiokoulutukseen valmistavaan koulutukseen, mikäli se on tarkoituksenmukaista lukiokoulutuksessa menestymisen kannalta.

4.1. Opetusjärjestelyt

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen laajuus on 25 kurssia ja se suoritetaan yhdessä vuodessa. Koulutuksen voi ainoastaan perustellusta syystä jakaa kahdelle peräkkäiselle lukuvuodelle. Koulutusta ei voi suorittaa erillisinä kursseina eli aineopintoina.

Nuorille suunnattavan opetuksen kesto on keskimäärin 38 tuntia kurssia kohden ja aikuisille keskimäärin 28 tuntia kurssia kohden. Lähiopetuksen oppituntien pituus on vähintään 45 minuuttia ja aikuisille tarkoitettussa opetuksessa vähintään 40 minuuttia. Opetus voidaan toteuttaa kokonaan lähiopetuksena tai yhdistämällä joustavasti lähiopetusta ja itsenäistä työskentelyä ja/tai etäopetusta.

Lukiokoulutukseen valmistava koulutus sisältää erityisesti suomen kielen opintoja, lukio-opintoja sekä lukio-opiskelussa vaadittavia tietoja ja taitoja ja opinto-ohjausta. Suomen kielen ja muiden aineryhmien kursseja järjestetään osittain samanaikaisopetuksena, mikä vahvistaa osaltaan opiskelijan monilukutaitoa ja kielitaidon kehittymistä. Samanaikaisopetuksessa kurssien tavoitteiden ja sisältöjen toteutuminen varmistetaan esimerkiksi opiskelijan itsenäisen työskentelyn, etätehtävien ja projektitöiden avulla.

Monilukutaito on osa kaikkien oppiaineiden opiskelua lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa. Se luo perustan ajattelutaidoille ja kyvylle hankkia, muokata, tuottaa, esittää ja arvioida tietoa erilaisissa monimediaisissa oppimisympäristöissä ja -tilanteissa.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen tuntijako

Oppiaine ja aineryhmä	Pakolliset kurssit
Äidinkieli ja kirjallisuus *	10
Muut kielet**	3
Matemaattiset ja luonnontieteelliset opinnot	2
*** Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus	2
**** Opinto-ohjaus	2
Valinnaiset opinnot*****	6
Yhteensä	25

* Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaine opetetaan suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan.

**** Muut kielet sisältävät englannin opintoja ja opiskelijan valinnan mukaan mahdollisesti myös ruotsin opintoja.**

***** Matematiikka, fysiikka, kemia, biologia, maantiede**

****** Historia ja yhteiskuntaoppi**

******* Valinnaisiin opintoihin sisältyy perusopetuksen päättötodistuksen korottamiseen tarkoitettuja opintoja sekä lukiokoulutuksen opintoja.**

Lisäksi opiskelijan on mahdollista suorittaa perusopetuksen opintoja ja lukiokoulutuksen opintoja lukiokoulutuksen valmistava koulutuksen 25 vähimmäiskurssimäärän lisäksi.

4.1.1. Yhteistyö ja osallistuminen lukion toimintaan

Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa noudatetaan lukiokoulutuksen työ- ja loma-aikoja. Koulutuksessa noudatetaan Vantaan lukioiden yhtenäistä jaksojärjestelmää, joka helpottaa lukion kanssa tehtävän yhteistyön toteuttamista. Valmistavan koulutuksen opiskelijat osallistuvat mahdollisuuksien mukaan koulutuksen järjestämisestä vastaavan lukion juhliin ja tapahtumiin.

Lukiokoulutukseen valmistava koulutus niveltyy osaksi lukion toimintaa ja siellä vallitsevaa toimintakulttuuria, mutta myös vaikuttaa lukion toimintakulttuurin muodostumiseen. Opiskelijoita kannustetaan osallistumaan ja vaikuttamaan toimintaympäristön ja käytänteiden kehittämiseen. Tarkoituksena on tukea opiskelijan integroitumista lukioyhteisöön jo valmistavan koulutuksen aikana.

Lukiossa järjestettävän koeviikon aikana lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa pidetään normaaliin viikoittaiseen työjärjestykseen kuuluva määrä oppitunteja.

4.2. Perusopetuksen opintojen suorittaminen

Perusopetuksen opintojen suorittaminen ja arvosanojen korottaminen on mahdollista lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana yhteistyössä perusopetusta antavien koulujen kanssa.

Erityisessä tutkinnossa voidaan suorittaa perusopetuksen oppiaineen koko oppimäärä tai osia siitä, kuten jonkin vuosiluokan oppimäärä. Perusopetuksen opinnot järjestää Vantaan perusopetus. Todistuksen erityisessä tutkinnossa suoritetuista arvosanoista antaa opetuksen järjestävä perusopetuksen koulu.

4.3. Lukiokoulutuksen opintojen suorittaminen

Opiskelijalla on mahdollisuus opiskella lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana lukiokoulutuksen yleisten valtakunnallisten tavoitteiden ja tuntijaon mukaisia pakollisia, syventäviä ja soveltavia kursseja.

Lukiokoulutuksen kurssien suorittaminen suunnitellaan opiskelijan kanssa henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimisen yhteydessä. Lukiokurssien suorittaminen sovitetaan opiskelijan

opintoihin siten, että ne tukevat lukiokoulutuksen valmistavan koulutuksen kurssien suorittamista ja eivät haittaa opiskelijan valmistavan koulutuksen opinnoista suoriutumista. Lukiokursseille osallistuminen ja kurssin suorittaminen tapahtuu lukiokurssin normaalin aikataulun, tavoitteiden ja rakenteiden mukaisesti. Suoritetuista lukiokursseista annetaan opiskelijoille todistus ja ne voidaan sisällyttää myös osaksi lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen valinnaisia opintoja.

5. OPETUSSUUNNITELMA

Opetussuunnitelma on koulutyön kehittämisen, toteuttamisen ja arvioinnin keskeinen väline. Se on joustavasti yhteiskunnan muuttumiseen reagoiva asiakirja. Lähtökohdan opetussuunnitelmalle muodostavat lukiokoulutuksen valmistavan koulutuksen opetussuunnitelman perusteet 2015 sekä valtioneuvoston asetus (942/2014) lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista.

Lukiokoulutukseen valmistava koulutus järjestetään lukiokoulutuksen yhteydessä, joten *Vantaan suomenkielisten lukioiden nuorten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman yhteinen osa* sekä *Kasvatus- ja koulutuspoliittinen ohjelma 2011–2016* luovat kuntakohtaiset puitteet myös lukiokoulutukseen valmistavalle koulutukselle.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opetussuunnitelman hyväksyy Vantaan opetuslautakunta.

6. OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

6.1. Arvoperusta

Vantaan kaupungin lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen arvot perustuvat Opetushallituksen opetussuunnitelman perusteisiin kirjattuihin arvoihin, Vantaan kaupungin arvoihin, Vantaan lukiokoulutuksen arvoperustaan sekä sivistystoimen visioon ja toiminta-ajatuksen.

Vantaan kaupungin arvot

Vantaan kaupungin arvot innovatiivisuus, kestävä kehitys ja yhteisöllisyys näkyvät lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen toiminnassa muun muassa seuraavin tavoin:

Innovatiivisuus

- Erilaisuuden, erilaisten ajatusten ja ratkaisujen hyväksymisenä
- Sallivana ja kannustavana ilmapiirinä ajatusten esilletuomiseen
- Uskalluksena ja haluna löytää uutta, kokeilla ja erehtyä
- Rakentavana itsearviointina ja toiminnan jatkuvana kehittämisenä

Kestävä kehitys

- Yhdenvertaisuutena ja tasa-arvoisena kohteluna
- Elämänhallinnan ja hyvinvoinnin vahvistamisena
- Aineellisen ja aineettoman kulttuuriperinnön vaalimisena
- Kulttuurien säilymisen ja kehittymisen mahdollistamisena
- Ympäristövastuullisuutena ja –tietoisuutena

Yhteisöllisyys

- Avoimena vuorovaikutuksena ja dialogina
- Hyvän ilmapiirin ylläpitämisenä
- Osaamisen jakamisena, toisen auttamisena ja rohkaisuna sekä rohkeutena myös puuttua

Vantaan sivistystoimen visio ja toiminta-ajatus

Visio

Vantaa on kasvuun, oppimiseen, uudistumiseen ja sivistykseen luottava lasten, nuorten ja aikuisten yhteisöllinen kotikaupunki.

Toiminta-ajatus

Sivistystoimi edistää asukkaiden oppimista ja sivistystä osaavan henkilöstön ja laadukkaiden kasvu- ja oppimisympäristöjen avulla oikeudenmukaisesti ja vuorovaikutteisesti.

Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa sitoudutaan lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opetussuunnitelman perusteiden arvoperustaan. Lukiokoulutukseen valmistava koulutus ohjaa tunnistamaan eri kulttuureja yhdistäviä hyvän elämän arvoja ja periaatteita. Opiskelu tukee maahanmuuttajien omia kulttuuriperinteitä sekä auttaa arvioimaan ja uudistamaan niitä, jos ne ovat ristiriidassa Suomessa vallitsevien lakien kanssa. Opiskelu vahvistaa opiskelijan taitoja toimia kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa sekä kartuttaa opiskelijan kulttuurienvälistä toimintakykyä. Syrjintää, rasismia, väkivaltaa tai kiusaamista ei sallita missään muodossa eikä keneltäkään.

6.2. Oppimiskäsitys

Vantaan lukiokoulutukseen valmistava koulutus pohjautuu oppimiskäsitykseen, jossa oppiminen nähdään aktiivisena prosessina. Oppija rakentaa kuvansa maailmasta vuorovaikutuksessa opettajan, ympäristön ja muiden opiskelijoiden kanssa. Näissä vuorovaikutustilanteissa tapahtuu sisältöjen, merkitysten ja toimintakeinojen oppiminen.

Oppiminen on moniulotteinen prosessi, johon sisältyy persoonallisuuden kasvu, sosiaalinen kasvu, tulevaisuuteen kasvu ja taitotiedon kasvaminen. Tasapainoisessa oppimisprosessissa ovat mukana ihmisen kehittymisen kaikki ulottuvuudet eikä jotain osa-aluetta korosteta toisten kustannuksella. Oppiminen onnistuu parhaiten silloin, kun oppija ottaa riittävästi vastuuta oppimisestaan.

Oppimisessa kielen merkitys on keskeinen. Sen avulla rakennetaan ja muovataan tietoperustaa. Kieli ei ole vain oppimisen väline, vaan kielellä luodaan merkityksiä ja todellisuutta koskevaa tietoa. Lukio-opiskelu edellyttää opiskelijalta eri tiedonalojen kielten hallintaa. Opiskelija oppii eri tiedonalojen kieltä, kielenkäytössä vaadittavia tekstitaitoja ja -tapoja.

Monilukutaito eli taito ymmärtää, tulkita ja tuottaa erilaisia tekstejä on lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa olennainen ja kaikissa opinnoissa välttämätön tavoite. Monilukutaito perustuu laajaan tekstikäsitelmiseen, jolloin teksteillä ei tarkoiteta ainoastaan kirjoitettuja tekstejä, vaan myös esimerkiksi puhuttuja ja kuvallisia tekstejä.

6.3. Toimintakulttuuri

Toimintakulttuuri on käytännön tulkinta lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opetus- ja kasvatustehtävästä. Toimintakulttuuriin kuuluvat kaikki koulutuksen viralliset ja epäviralliset säännöt, toiminta- ja käyttäytymismallit sekä arvot, periaatteet ja kriteerit, joihin koulutuksen laatu perustuu. Toimintakulttuuri tulee esiin yksilö-, ryhmä- ja yhteisötasolla. Toimintakulttuuri muuttuu ajan mukana ja tähän muutokseen voidaan aktiivisesti vaikuttaa.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen toimintakulttuuri rakentuu tiiviissä vuorovaikutuksessa koulutuksen järjestämisestä vastaavan lukion toimintakulttuurin kanssa. Tavoitteena on tukea kaikkien yhteisön jäsenten hyvinvointia ja oppimista. Toiminta on opiskelijalähtöistä ja se vahvistaa opiskelijoiden omaa toimijuutta ja kehitystä. Opiskelijoita kannustetaan ilmaisemaan mielipiteensä, osallistumaan yhteisistä asioista päättämiseen sekä toimimaan vastuullisesti. Opiskelijoilla tulee olla mahdollisuus osallistua itseään koskevien päätösten tekoon sekä kurssien ja arvioinnin suunnitteluun.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen erityispiirteenä on monikulttuurisuus, mistä syystä kulttuurien ja kielten moninaisuuden arvostamiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Eri kielet, uskonnot ja katsomukset hyväksytään ja kaikkeen kiusaamiseen, häirintään, väkivaltaan, rasisimiin ja syrjintään puututaan. Yhteisön vuorovaikutuksessa korostuvat avoimuus, välittäminen ja keskinäinen arvostus.

Tavoitteena on luoda lukiokoulutukseen valmistavaan koulutukseen yhteisöllinen ilmapiiri ja hyvä ryhmähenki. Yhteisöllisen ilmapiirin kehittymistä tuetaan suunnitelmallisella ryhmäytymisellä, johon varataan riittävästi aikaa opintojen alussa ja jota toteutetaan jatkuvana prosessina lukuvuoden aikana. Opiskelijoiden kanssa laaditaan myös ryhmän yhteiset säännöt.

6.4. Opiskeluympäristö ja työtavat

Oppimistilanteissa on keskeistä monipuolisten taitojen kehittymistä edistävien oppimis- ja opiskeluympäristöjen luominen. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa opiskeluympäristöt ja työtavat pyritään valitsemaan siten, että ne tukevat oppimaan oppimista sekä kriittistä ja luovaa ajattelua ja harjaannuttavat lukion työtapoihin. Opiskelijoita ohjataan suunnittelemaan opiskeluaan, arvioimaan omaa toimintaansa sekä ottamaan vastuuta omasta työskentelystään.

Opiskeluympäristöinä hyödynnetään erilaisia tiloja, luontoa ja oppilaitoksen ulkopuolisia mahdollisuuksia. Hyödyntämällä monipuolisia opiskeluympäristöjä opiskeltavat asiat kytetään työ- ja arkielämän ilmiöihin ja mahdollistetaan ilmiöiden tutkiva opiskelu. Tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnetään muun muassa tiedon hankintaan sekä uuden tiedon

tuottamiseen ja jakamiseen. Opiskelija saa valmiuksia hyödyntää teknologiaa erilaisissa oppimistilanteissa.

Opiskelussa hyödynnetään monipuolisia, opiskelijaa aktivoivia ja eriyttäviä työtapoja. Kielitietoinen opiskelu on olennainen osa kaikkea lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikaista opiskelua. Kielitietoisella työskentelyllä kehitetään monilukutaitoa eli kykyä tulkita, tuottaa ja arvottaa tekstejä eri muodoissa ja konteksteissa. Opiskelija harjaantuu tulkitsemaan, tuottamaan, käyttämään ja hakemaan monenlaisia tekstiaineistoja.

7. OPISKELUN OHJAUS JA TUKI

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opiskelijoilla on oikeus saada tarvitsemaansa ohjausta ja tukea. Oikea-aikaisesti toteutetun tuen ja ohjauksen avulla opiskelijalla on hyvät edellytykset edetä opinnoissaan ja tehdä ura- ja elämänsuunnittelua. Opiskelija vastaa omien opintojensa suunnittelusta ja etenemisestä ohjauksen toimijoiden tuella.

7.1. Ohjauksen järjestäminen

Ohjaustoiminta lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa muodostaa kokonaisuuden, jonka tarkoituksena on tukea opiskelijaa opintojen kaikissa vaiheissa. Opiskelijaa ohjataan arvioimaan aikaisempia opintojaan tai muutoin hankittua osaamistaan, suunnittelemaan opintojensa sisältöä ja tekemään tarkoituksenmukaisia valintoja omista tavoitteistaan käsin.

Ohjauksen tavoitteena on kannustaa ja tukea opiskelijaa opinnoissa. Ohjauksen avulla opiskelija oppii suunnittelemaan opintonsa, tekemään yksilöllisiä valintoja, seuraamaan opinnoissa etenemistään ja arvioimaan omaa oppimistaan. Ohjausta antavat ryhmän opettaja, opinto-ohjaaja sekä lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opettajat.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opiskelijoiden ryhmän koordinaattorina toimii äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja, hänen tehtävänä on edistää ryhmän opiskelijoiden hyvinvointia yksilö- ja yhteisötasolla. Ryhmän opettajan rooli on erityisen tärkeä opiskelijoiden opintojen etenemisen seurannassa ja opintojen tukemisessa. Opintojen edistymisen lisäksi opettaja vastaa opiskelijoiden ryhmäytyksestä, henkilökohtaisesta ohjauksesta ja henkilökohtaisten opiskelusuunnitelmien laadinnasta. Henkilökohtaisessa ohjauksessa opiskelijan kanssa keskustellaan opiskelijan opinnoista, koulutusvalinnoista sekä ammatti- ja uratoiveista. Opintojen tavoitteet asetetaan yhdessä opiskelijan kanssa aikaisempien opintojen ja muutoin hankitun osaamisen pohjalta.

Opinto-ohjaaja tukee opiskelijoita opiskelun, elämänsuunnittelun ja uravalinnan ohjauksessa. Opinto-ohjauksen kurssien lisäksi opinto-ohjaaja tukee opiskelijoita omien kiinnostuksien ja vahvuuksien kartoittamisessa ja ohjaa ammatillisessa suuntautumisessa ja jatkokoulutusvaihtoehtojen kartoittamisessa. Lisäksi opinto-ohjaaja valmistaa opiskelijoita lukio-opiskelun käytäntöihin sekä aine- ja kurssivalintojen tekemiseen.

Aineenopettaja huolehtii opiskelijoiden hyvinvoinnista mm. seuraamalla kurssien suorittamista ja opiskelijoiden opetukseen osallistumista sekä kiinnittämällä huomiota opiskelijoiden oppimiseen, työskentelyyn, käyttäytymiseen ja jaksamiseen oppitunneilla. Aineenopettaja tuntee oman aineensa opiskelutekniikoita ja ohjaa opiskelijoita oppimaan oppimisen taitojen kehittämiseen. Aineenopettaja huomioi opetuksessa ja arvioinnissa myös erilaiset oppijat.

7.2. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma

Ensimmäisen jakson aikana jokaisen opiskelijan kanssa käydään ohjauskeskustelu, jonka yhteydessä selvitetään opiskelijan suomen kielen taso ja oppimishistoria sekä jatko-opintosuunnitelmat. Ohjauskeskusteluun osallistuvat ryhmän opettaja, opiskelija ja tarvittaessa huoltajat. Ohjauskeskustelun perusteella opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, johon kirjataan opiskelun tavoitteet, opinto-ohjelma, mahdolliset tukitoimet, suunnitelma perusopetuksen arvosanojen korottamisesta, suunnitelma lukiokurssien suorittamisesta, suunnitelma muiden kielten opinnoista sekä opintojen suoritustavat, suoritusjärjestys ja arviointi. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma tehdään Wilma-lomakkeella.

Henkilökohtaisia ohjauskeskusteluja pidetään opiskelijan tarpeiden mukaan kerran jaksossa. Tapaamisen tarkoituksena on opiskelusuunnitelman päivittäminen, persoonallisen kasvun ja kehityksen tukeminen sekä jatko-opintoihin ja ammatilliseen suuntautumiseen liittyvien asioiden käsittely.

7.3. Opiskeluhoolto

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opiskeluhoollon järjestämisessä noudatetaan Vantaan lukiodien yhteisen opiskeluhooltosuunnitelman *Hyvinvointia Vantaan lukiolaisille* periaatteita. Lisäksi oppilaitoskohtainen opiskeluhoollon toteuttaminen kuvataan lukiokohtaisesti lukuvuosittain laadittavassa opiskeluhoollon toimintasuunnitelmasta. Menettelytavat opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä on kuvattu lukion hyvinvointikansiossa. Vastuu opiskeluhoollon toteutumisesta on koko lukioyhteisöllä. Kaikkien lukiokoulutuksessa valmistavassa koulutuksessa työskentelevien on tehtävässään edistettävä opiskelijoiden hyvinvointia. Lisäksi opiskelijoilla on oikeus saada kuraattorin, psykologin ja terveydenhoitajan palveluja.

Opiskeluhoolltoa toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena opiskeluhoolltona. Yhteisöllisen opiskeluhoollon tärkeimpänä tavoitteena on ennaltaehkäisevä toiminta, tavoitteena on edistää opiskelijoiden ja kaikkien opiskeluyhteisössä työskentelevien turvallisuutta. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon tehtävänä on edistää hyvinvointia, terveyttä ja opiskelukykyä sekä tunnistaa näihin ja opiskelijan elämäntilanteisiin liittyviä yksilöllisiä tarpeita.

Opiskeluhoolltoa toteutetaan suunnitelmallisesti yhteistyössä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Oppilaitoksen toiminnasta ja hyvinvoinnin tukipalveluista tiedotetaan nuoria ja huoltajia. Opiskelijoiden asioista keskusteltaessa kuullaan opiskelijaa.

7.4. Oppimisen ja opiskelun tuki

Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa opiskelijoiden osaamisessa voi olla vaihtelua koulutustaustojen moninaisuuden vuoksi tai opiskelun edellytykset voivat olla heikentyneet sairauden, vamman tai muun toimintavajavuuden vuoksi. Opiskelijalla voi olla myös elämäntilanteeseen liittyviä ongelmia, joissa tarvitaan tukea mielenterveydellisiin tai sosiaalisiin haasteisiin liittyen.

Opiskelijan tarvitsema tuki pyritään havaitsemaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta tukitoimilla voidaan ennaltaehkäistä ongelmien kasautumista. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen koordinoinnista vastaava opettaja ja aineenopettajat on keskeisessä roolissa tuen tarpeiden tunnistamisessa ja varhaisessa puuttumisessa. Tarvittaessa opetushenkilöstö voi konsultoida terveydenhoitajaa, psykologia tai kuraattoria opiskelijan tuen tarpeista, tällöin opiskelijan asioita tulee käsitellä nimettömänä.

Henkilökohtaisen ohjauskeskustelun yhteydessä yhdessä nuoren ja tarvittaessa huoltajien kanssa selvitetään tuen tarpeita ja mietitään sopivia tukimuotoja. Opiskelija voi myös itse tuoda esille tuen tarpeensa. Jokaisella opiskelijalla on oikeus saada opintojen ohessa pedagogista tukea, joka kohdistuu oppimaan oppimiseen ja itsetunnon vahvistamiseen oppijana. Lisäksi opiskelijalle tarjotaan mahdollisuus osallistua tukiopetukseen, mikäli opinnoista suoriutumisessa ja kurssien hyväksytysti suorittamisessa on haasteita.

Opiskeluun liittyvissä fyysisissä, psyykkisissä ja sosiaalisissa vaikeuksissa opiskelijan tukena toimivat opetushenkilöstön lisäksi terveydenhoitaja, lukiopsykologi ja kuraattori. Terveydenhoitaja toimii hoitotyön, terveyden edistämisen ja ennaltaehkäisevän terveydenhuollon asiantuntijana. Psykologi tarjoaa ohjausta ja neuvontaa mielenterveyteen, psykologisiin kehitystehtäviin tai ihmissuhteisiin liittyvissä asioissa sekä koulun ulkopuolisten mielenterveyspalveluiden piiriin hakeutumisessa. Kuraattori toimii sosiaalityön asiantuntijana, joka auttaa opiskelijaa tarvittaessa sosiaalisten ongelmien tunnistamisessa ja niihin puuttumisessa.

7.5. Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen osalta noudatetaan nuorten lukiokoulutuksen kanssa yhteistä suunnitelmaa kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.

7.6. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö

Kodin ja oppilaitoksen välisen yhteistyön lähtökohtana on avoin vuorovaikutus ja keskinäinen kunnioitus. Yhteistyöllä tuetaan opiskelijan opintojen edistymistä ja hyvinvointia. Yhteistyötä toteutetaan monipuolisesti opiskelijan yksilölliset edellytykset ja tarpeet huomioiden. Opiskelijan hyvinvointiin sekä opintoihin liittyvistä asioista tiedotetaan huoltajille esim. vanhempainvarteissa ja säännöllisillä tiedotteilla. Wilmaa voidaan hyödyntää kodin ja oppilaitoksen välisessä vuorovaikutuksessa, mikäli huoltajilla on riittävä kielitaito ja osaaminen järjestelmän käyttöön.

Alaikäisten opiskelijoiden huoltajille ja opiskelijoille järjestetään lukuvuoden aikana yhteisiä tapaamisia, joissa keskustellaan muun muassa lukiokoulutukseen valmistavalla koulutuksella opiskelusta, opintojen aikaisesta tuesta, opiskeluhuollon toteuttamisesta, suomalaisesta koulutusjärjestelmästä, yhteishausta, kurssimuotoisesta lukiosta, lukion kieliohjelmasta ja oman äidinkielen opiskelumahdollisuuksista. Huoltajatapaamisissa käytetään tarpeen vaatiessa tulkkauspalveluita. Koulun ja kodin yhteistyöpäivä järjestetään vuosittain lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta järjestävässä lukiossa sovittuun tapaan.

Voidakseen tukea nuoren opintoja, huoltajilla on oltava riittävästi tietoa oppilaitoksen tavoitteista ja toimintakulttuurista. Yhteisissä tapaamisissa huoltajien kanssa korostetaan sitä, että kiinnostus omien nuorten opintoihin ja opinnoissa suoriutumiseen on ensiarvoisen tärkeää opiskelijan opinnoissa menestymisen kannalta.

8. OPPIMISTAVOITTEET JA OPETUKSEN KESKEISET SISÄLLÖT

8.1. Opetuksen yleiset tavoitteet

Maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävän lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen tavoitteena on parantaa opiskelijan valmiuksia oppilaitoksen opetuskielessä sekä parantaa opiskelijan opiskelutaitoja. Lisäksi tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiuksia toimia aktiivisena kansalaisena suomalaisessa yhteiskunnassa. Koulutuksen tavoitteena on myös mahdollisuuksien mukaan tukea ja edistää opiskelijoiden oman äidinkielen hallintaa.

8.2. Äidinkieli ja kirjallisuus (suomi toisena kielenä ja kirjallisuus)

Suomen kielen opetuksen tavoitteena on monilukutaito, jonka avulla opiskelija ymmärtää, tuottaa, osaa arvioida ja analysoida erilaisia puhuttuja ja kirjoitettuja suomenkielisiä tekstejä sekä päivittäisessä vuorovaikutuksessa, koulutyöskentelyssä että yhteiskunnassa. Monilukutaitoa kehitetään koko lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen ajan, ei ainoastaan suomen kielen opetuksessa.

Suomen kielen opetuksessa korostuu viestinnällisyys sekä toiminnallisuus eli se, miten erilaisissa kielenkäyttötilanteissa toimitaan ja mihin kieltä käytetään. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa vahvistetaan perusopetuksen aikana opittuja sisältöjä sekä annetaan valmiuksia lukio-opintoja varten. Opetuksessa tuetaan kielitaidon eri osa-alueiden sekä eri tiedonalojen kielen kehittymistä.

Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa varmistetaan, että opiskelija on saavuttanut perusopetuksen suomi toisena kielenä -oppimäärän tavoitteet. Suomen kielen opetuksen perusopetuksena lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa onkin, että opiskelija hallitsee kehittyvän peruskielitaidon eli osaa toimia tarkoituksenmukaisella tavalla erilaisissa kielenkäyttötilanteissa, osaa tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä kriittisesti sekä käyttää kieltä monipuolisesti ja luovasti, tuntee kirjallisuutta ja kulttuuria sekä rakentaa monikielistä ja -kulttuurista identiteettiään sekä osaa arvioida ja käyttää kielellisiä valmiuksiaan kaiken oppimisen

tukena. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana näitä taitoja syvennetään ja varmistetaan.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen alussa opiskelijan kielitaito kartoitetaan ja opiskelijalle asetetaan oppimistavoitteet siten, että opiskelijan kielitaitoprofiili kehittyy tasaisesti. Kielitaito koostuu tulkintataidoista eli kuullun ja luetun ymmärtämisestä sekä tuottamistaidoista eli puhumisesta ja kirjoittamisesta. Näihin kaikkiin osa-alueisiin sisältyy sanaston ja rakenteiden hallinta. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen päättyessä opiskelijalla tulisi olla toimiva tai sujuva peruskielitaito (kielitaidon tasojen kuvausasteikon taso B1). Kielitaidon eri osa-alueiden osaamista kuvaava kielitaitoprofiili voi kuitenkin vaihdella opiskelijakohtaisesti.

Toisen kielen oppimisessa koko kohdekielinen ympäristö tukee opiskelijan kielitaidon kehittymistä. Näin ollen erityisesti suomen kielessä hyödynnetään luokkahuoneen ulkopuolisia ja digitaalisia ympäristöjä. Opiskelijaa kannustetaan erilaisten verkossa tarjolla olevien interaktiivisten oppimisympäristöjen käyttöön. Erityisesti kriittiseen tiedonhakuun ja opiskelijan omaan osallistumiseen kiinnitetään huomiota.

Opiskelijan kielitaidon kokonaisvaltaista kehittämistä tukee se, kun opetuksessa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan muissa oppiaineissa käytettyä materiaalia. Näistä voidaan poimia kielellistä ainesta, joiden avulla vahvistetaan eri tekstilajien ymmärtämistä ja tuottamista.

Opiskelijalle annetaan monipuolista sanallista palautetta hänen edistymisestään kielitaidon eri osa-alueilla, jotta opiskelijalle muodostuu realistinen käsitys omasta kielitaidostaan. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen todistukseen merkitään opiskelijan saavuttama kielitaidon taso suomen kielen luetun ymmärtämisessä, kirjoittamisessa, kuullun ymmärtämisessä ja puhumisessa kielitaidon tason kuvausasteikon mukaisesti. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa käytetään voimassa oleviin lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyvää kielitaidon tasojen kuvausasteikkoa. Kurssit arvioidaan asteikolla *suoritettu–hylätty*.

8.2.1. Kielen rakenteet funktionaalisesta näkökulmasta (LVS1)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee kielitaitonsa vahvuudet ja kehittämiskohteet
- kertaa perusopetuksen suomen kielen oppimäärän keskeisiä sisältöjä ja kehittää kielen rakenteen hallintaansa
- vahvistaa morfologisen sekä sana- ja lausetason osaamistaan
- hallitsee ne lausetason taidot, joilla vahvistetaan opiskelijan kirjoittamisen taitoa.

Keskeiset sisällöt

- opiskelijan kielitaidon kartoitus
- keskeinen morfologia
- syntaksin vahvistaminen ja kirjoittamistaidon kehittyminen
- lausetyyppien, sanajärjestyksen ja rektioiden harjoittelu
- puhutun kielen ja kirjoitetun kielen morfologiset ja syntaktiset erot sekä niiden vaikutus kielenkäyttöön

Arviointi

suoritettu – hylätty

8.2.2. Tekstin rakenteet funktionaalisesta näkökulmasta (LVS2)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- kertaan perusopetuksen suomen kielen oppimäärän keskeisiä sisältöjä ja kehittää kielen rakenteen hallintaansa
- vahvistaa tekstikieliopin hallintaa
- tutustuu tekstilajien rakennepiirteisiin.

Keskeiset sisällöt

- kirjoitetun kielen rakenteet tekstitasolla
- erilajisten tekstien rakentuminen ja keinot niiden rakentamiseen
- metatekstit, koheesio ja sidoksisuus
- päälause, rinnasteinen ja alisteinen sivulause
- lausekeajattelu luetun ymmärtämisen tukena

Arviointi

suoritettu – hylätty

8.2.3. Eri tiedonalojen kieli (LVS3)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää eri tiedonalojen kielen hallintaa
- kehittää käsitteellisen kielen hallintaa
- ymmärtää oppiaineiden tekstien erilaisia tapoja kuvata/hahmottaa ilmiöitä ja rakennepiirteitä
- hallitsee eri oppiaineiden tekstikäytänteitä
- tuntee eri oppiaineiden tyypillisiä tekstilajeja.

Keskeiset sisällöt

- eri tiedonalojen tyypilliset käsitteet, määritelmät ja tekstilajit
- eri tiedonalojen tekstien rakennepiirteet
- tietotekstien käsitesisällöt omassa puheessa
- tietotekstien käsitteistön ymmärtäminen ja aktiivinen tuottaminen

Arviointi

suoritettu – hylätty

8.2.4. Tekstejä kirjoittamaan (LVS4)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- kirjoittaa eri tiedonalojen opiskeluun liittyviä tekstejä
- ymmärtää ja tulkitsee suullisesti ja kirjallisesti eri tiedonaloille tyypillisiä tekstejä

- harjoittelee yhdessä kirjoittamista.

Keskeiset sisällöt

- erilaisten arkipäivän tekstien tuottaminen, esimerkiksi blogiviesti tai muu verkkoteksti, mielipide, kommentti, kritiikki, formaali ja ei-formaali sähköposti
- opiskeluun liittyvien tekstien tuottaminen, esimerkiksi tutkielma, koevastaus, essee, käsitelmäärittely, lähteiden käyttö tai tiedon esittäminen visuaalisesti (esim. diagrammi ja taulukko)
- tarkka kuvailu ja yksityiskohtainen kerronta
- sanaston varioivuus ja idiomaattisuus
- käsitteiden määrittely sekä systemaattinen sanojen johtaminen
- yhdessä kirjoittaminen
- omien ja toisten tekstien huoltaminen ja oikeakielisyyys, esimerkiksi alkukirjain, välimerkit, kappalejako

Arviointi

suoritettu – hylätty

8.2.5. Kuunnellaan ja puhutaan 1 (LVS5)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää ilmaisutaitojaan
- kehittää puhutun kielen ymmärtämisen ja tuottamisen taitoaan.

Keskeiset sisällöt

- suomen kielen kuuntelemisen ja puhumisen harjoittelu
- ilmaisutaidon harjoituksia (pari- ja ryhmäharjoituksia), roolileikkejä, fiktiivisiä tekstejä, runoja ja riimejä
- puheen pitäminen vapaasta aiheesta
- idiomaattinen reagointi
- huomion kiinnittymistä puhekielen tilanteiseen variaatioon
- läpäisevästi huomiota ääntämiseen, lausepainoon ja puheen rytmiin

Arviointi

suoritettu – hylätty

8.2.6. Suomalainen kirjallisuus ja kulttuuri (LVS6)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu suomalaiseen nykykirjallisuuteen ja kulttuuriin
- tutustuu kirjallisuuden keskeisiin analyysikäsitteisiin.

Keskeiset sisällöt

- Suomen nykykirjallisuuden ja kulttuurin peruskäsitteitä

- lyhyt katsaus muutamaan tärkeään nykykirjailijaan
- kirjallisuuden tekstilajit, esimerkiksi romaani, novelli, runo, näytelmä
- erilaisiin tekstilajeihin tutustuminen lukemalla
- kirjallisuuden analysoinnin käsitteitä sekä erilaisia analyysikeinoja

Arviointi

suoritettu – hylätty

8.2.7. Maailmankirjallisuus ja kulttuurinen monimuotoisuus (LVS7)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tulee tietoiseksi kulttuurisesta monimuotoisuudesta
- vahvistaa kulttuurista identiteettiään.

Keskeiset sisällöt

- kulttuurinen monimuotoisuus ja moninaiset identiteetit
- toiseuden kokemus
- kirjallisuuteen liittyvä monimediainen esitys luetun teoksen pohjalta
- omien fiktiivisten tekstien tuottaminen
- kulttuurinen monimuotoisuus: ihmisryhmien monenlaiset ja muuttuvat elämänmuodot, esimerkiksi
nuorison ajankohtaiset alakulttuurit: erilaiset nettiyhteisöt ja fanifiktio

Arviointi

suoritettu – hylätty

8.2.8. Kuunnellaan ja puhutaan 2 (LVS8)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittyy yhteistyö- ja neuvottelutaidoissa
- kehittyy tiedottavan ja vaikuttavan puhumisen taidoissa
- vahvistaa analysoivan kuuntelemisen taitoaan.

Keskeiset sisällöt

- tiedonalojen kieli fokuksessa: keskustelu, vuorovaikutus ja argumentointi
- harjoitellaan tarkkaa kuvailua ja yksityiskohtaista kerrontaa: sanaston varioivuus ja idiomattisuus. Harjoitellaan eri tiedonalojen käsitteiden määrittelyä kuultuna ja puhuttuna.
- neuvottelutaitojen kehittäminen
- tiedottava ja mielipidepuheenvuoro
- huomion kiinnittäminen siihen, mistä tekijöistä asiapuhe koostuu eli miten puhetta jaksotellaan
- median viestintä: puheen ymmärtäminen nopeassa keskustelussa, jossa on läsnä monta puhujaa
- läpäisevästi huomiota ääntämiseen, lausepainoon ja puheen rytmiin

Arviointi

suoritettu – hylätty

8.2.9. Digitaaliset tekstitaidot (LVS9)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu mediakulttuuriin osana omaa elämäänsä
- tuottaa erilaisia mediatekstejä erilaisin teknologisin välinein
- pohtii sosiaalisen median merkitystä oman elämänsä näkökulmasta.

Keskeiset sisällöt

- vahvistetaan digitaalisia tekstitaitoja
- kiinnitetään huomiota sosiaalisessa mediassa käytettyyn kieleen analysoinnin ja harjoittelun keinoin
- harjoitellaan verkkosivustojen luotettavuuden vertailua
- arvioidaan verkkotekstejä
- tuotetaan erilaisia digitaalisia tekstejä huomioiden kuvat, videot, linkitys ja liikkuva kuva
- oppija aktiivisena tiedontuottajana: oppijan pääsy (tuovat itse valitsemiaan tekstejä oppitunnille), osallisuus ja toimijuus suhteessa teksteihin

Arviointi

suoritettu – hylätty

8.2.10. Mediakulttuuri (LVS10)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu mediakulttuuriin yhteiskunnallisesta näkökulmasta
- pohtii sosiaalisen median merkitystä yhteiskunnallisena ilmiönä.

Keskeiset sisällöt

- mediat ja niiden ilmaisukeinot
- uutiskriteerit
- aikakauslehdet
- vaikuttamaan pyrkivän viestinnän osatekijöiden analyysi (esim. mainosten kieli)
- kuvat ja kuvanlukeminen
- oppijoiden itsensä valitsemien verkkovideoiden analyysikeinoja

Arviointi

suoritettu – hylätty

8.3. Muut kielet

Muiden kielten opinnot koostuvat lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa kahdesta englannin kielen kurssista ja opiskelijan valinnan mukaan yhdestä englannin tai ruotsin kurssista. Kolmannen kurssin kielivalinta määritellään opiskelija henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa.

Opetuksen päätavoitteena on vahvistaa perusopetuksessa tai muualla saatua toisen kotimaisen tai vieraan kielen taitoa.

8.3.1. Kielitaito osana opiskelua ja muita elämäntilanteita (LVKA1e, LVKA1r)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tekee yhdessä opettajan kanssa kurssin alussa arvion omista lähtökohdistaan ja erityisesti omista opiskelutaidoistaan
- ottaa vastuun oman kielitaitonsa kehittämisestä
- pystyy keskustelemaan kurssin aihepiiriin liittyvistä teemoista sekä tuottamaan niistä kirjallisen esityksen.

Keskeiset sisällöt

- perusrakenteiden vahvistaminen sekä puheen ja kirjoittamisen käytänteiden harjoittelua
- opiskeluun ja muihin itselle tärkeisiin elämäntilanteisiin liittyvä kirjallinen ja suullinen harjoittelu
- oman esityksen tuottaminen ja muokkaaminen myös vertaispalautetta hyödyntäen

Arviointi

suoritettu – hylätty

8.3.2. Arkipäivän tilanteet (LVKA2)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- selviytyy erilaisista jokapäiväisistä kielenkäyttötilanteista
- osaa tuottaa suullisesti kertomuksen, kuvauksen, ohjeen ja perustellun mielipiteen
- puhuu ja kirjoittaa tilanteen mukaisesti
- kehittää vuorovaikutustaitoja
- osaa arvioida vertaisiaan.

Keskeiset sisällöt

- vuorovaikutus- ja asiointiharjoitukset erilaisissa kasvokkaisissa ja monimediaisissa viestintätilanteissa, esim. ostoksilla, pankissa, postissa, lääkärissä sekä liikenne-, majoitus- ja ateriapalveluita käytettäessä
- erilaisia suullisia harjoituksia yksin ja ryhmässä
- oman tuotoksen muokkaaminen palautetta hyödyntäen

Arviointi

suoritettu – hylätty

8.3.3. Mediat (LVKA3)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- hallitsee perustiedot medioista ja osaa käyttää viestintävälineitä monipuolisesti
- osaa etsiä tietoa erilaisista lähteistä
- osaa hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa opiskelussaan.

Keskeiset sisällöt

- suppea tutkielma tai projekti tai portfolio aiheesta, joka liittyy yhteiskuntatietouteen tai kulttuurintuntemukseen tai luonnontieteisiin

Arviointi

suoritettu – hylätty

8.4. Matemaattiset ja luonnontieteelliset opinnot

Matemaattisten ja luonnontieteellisten aineiden opinnoissa syvennetään perusopetuksen oppimäärään sisältyviä tietoja painottaen kyseisen tiedonalan käsitteiden ja sanaston hallintaa. Tiedollisesti varmistetaan perusopetuksen oppimäärän ydinasioiden osaaminen sekä valmistaudutaan lukiossa vaadittavaan opiskelutekniikkaan matematiikassa ja luonnontieteissä. Opintojen aikana arvioidaan minkä laajuinen oppimäärä matematiikassa, fysiikassa ja kemiassa on tarkoituksenmukainen opiskelijalle.

Maantieteen ja biologian kurssi toteutetaan yhteistyössä suomi toisena kielenä -kurssien 3 ja 4 kanssa. Opintoja tulee eriyttää opiskelijoiden osaamien taitojen mukaan.

Kielitietoiset työtavat matematiikassa liittyvät ohjeiden ja opetuspuheen avaamiseen ja sanallisten tehtävien purkamiseen. Kemiassa ja fysiikassa ne tarkoittavat käsitelmäärittelyjen, selostusten ja muiden aineille tyypillisten tekstilajien (esim. oppikirjatekstien) harjoittelemista. Maantieteessä ja biologiassa kielitietoisia työtapoja ovat käsitelmäärittelyharjoitukset karttojen, diagrammien ja taulukoiden tulkintaharjoitukset ja omien tekstien tuottaminen ohjatusti.

Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan lähtötaso ja valmiudet. Arvioinnissa käytetään monipuolisia arviointimenetelmiä. Opiskelijat oppivat tuntemaan lukiolle ominaiset arviointimenetelmät kuten kurssikokeet. Kurssit arvioidaan asteikolla suoritettu–hylätty.

8.4.1. Matematiikkaa, fysiikkaa ja kemiaa (LVLUMA1)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa perusopetuksessa hankittuja matemaattisia taitojaan ja kertaa oppiaineiden keskeisiä käsitteitä

- osaa valita osaamistasoaan vastaavat oppimäärät lukiossa.

Keskeiset sisällöt

- luvut ja laskutoimitukset, algebra, funktiot, geometria, todennäköisyys ja tilastot
- liike ja voima, värähdys- ja aaltoliike, lämpö, sähkö, luonnon rakenteet
- ilma ja vesi, raaka-aineet ja tuotanto, elollinen luonto ja yhteiskunta
- luonnon tutkimisen taitoja

Arviointi

suoritettu – hylätty

8.4.2. Biologiaa ja maantiedettä (LVLUMA2)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy oppiaineiden keskeisiin ilmiöihin ja niitä kuvaaviin käsitteisiin
- tutustuu luonnon ja ympäristön erityispiirteisiin.

Keskeiset sisällöt

- biologian tutkimustaidot, luonto ja ekosysteemi, elämä ja evoluutio, ihminen, yhteinen ympäristö
- maantieteelliset taidot, maailman, Euroopan ja Suomen jäsentäminen, yhteinen ympäristö
- luonnon tutkimisen taitoja

Arviointi

suoritettu – hylätty

8.5. Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus

Yhteiskuntatietouden ja kulttuurintuntemuksen kurssit syventävät opiskelijan tietoja suomalaisesta yhteiskunnasta ja antavat opiskelijalle työkaluja erilaisten yhteiskunnallisten ilmiöiden itsenäiseen arvioimiseen ja tutkimiseen. Opinnot liittyvät Suomen historiaan sekä sen eurooppalaisiin ja kansainvälisiin yhteyksiin. Kulttuurintuntemuksessa kiinnitetään huomiota kulttuurien monimuotoisuuteen ja monikerroksisuuteen. Kurssit syventävät perusopetuksen tietoja ja johdattavat opiskelijoita lukion yhteiskuntaopin ja historian kurssien tavoitteisiin ja sisältöihin. Opetuksessa harjaannutetaan yhteiskuntaopille ja historialle ominaisia opiskelu- ja tekstitaitoja.

Kielitietoiset työtavat vahvistavat opiskelijoiden monilukutaitoa. Tekstilähtöinen lukemisen ja kirjoittamisen samanaikainen opiskelu, koevastausten ja itsearvioinnin harjoittelu, käsitelmäärittely, omien sanastojen tekeminen, keskusteluharjoitukset ja erilaisten lähteiden pohjalta tehdyt päättelyharjoitukset ovat historiaan soveltuvia työtapoja. Taideaineiden työtavat ja opintokäynnit soveltuvat kulttuurintuntemuksen opintoihin.

Arvioinnissa käytetään joustavia ja monipuolisia menetelmiä. Oppimispäiväkirjat, prosessitehtävät

eri aiheista, esitelmät, referaatit, esseet ja pienoistutkielmat ovat yhteis kunta- ja kulttuurituntemukseen soveltuvia menetelmiä. Käsitteen määrittelytehtävät voivat olla osa oppimista tukevaa arviointia. Lukiolle tyypillisiä kurssikokeita käytetään oppimistehtävinä. Kurssit arvioidaan asteikolla suoritettu–hylätty.

8.5.1. Historian perusteita (LVHY1)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee kulttuurin peruskäsitteitä
- tuntee Euroopan ja maailman kulttuurien tärkeimpiä käännekohtia ja osaa suhteuttaa nykyajan ilmiöitä historialliseen kehitykseen
- tuntee erilaisia syitä, jotka ovat johtaneet muuttoliikkeisiin – taloudelliset ja poliittiset syyt, konfliktit, ympäristölliset syyt
- tuntee historialle ja kulttuurihistorialle ominaisia tekstilajeja.

Keskeiset sisällöt

- kulttuurihistorian kausia ja käännekohtia pääpiirteittäin keräily- ja pyyntikulttuurista jälkiteolliseen aikaan ja yksilöllistymiseen
- muuttoliikkeet osana ihmiskunnan historiaa
- historian tekstien lukeminen ja kirjoittaminen: käsitteiden avaaminen ja omien sanastojen tekeminen, tekstin rakennepiirteet, kuvien, karttojen ja tilastojen ymmärtäminen ja tulkitseminen eri sisältöjen yhteydessä

Arviointi

suoritettu – hylätty

8.5.2. Suomen yhteiskunta ja kulttuurit (LVHY2)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kulttuurien monimuotoisuutta sekä kulttuurienvälistä vuorovaikutusta ja saa sen myötä interkulttuurista kompetenssia
- tuntee suomalaista yhteiskunta- ja talousjärjestelmää koskevia peruskäsitteitä, joiden avulla hän voi käsitellä ja arvioida yhteiskunnallista tietoa ja toimia aktiivisena kansalaisena
- tuntee Suomen kieli- ja kulttuuriryhmiä ja niiden historiaa
- oppii tuntemaan kansainvälisten suhteiden ja kansainvälisten järjestöjen toiminnan perusteet
- osaa lukea ja tulkita yhteiskuntaopille ominaisia tiedon esittämistapoja ja tuottaa itse yhteiskuntaopille ominaisia tekstejä.

Keskeiset sisällöt

- valta ja vaikuttaminen: valta ja erilaiset vallankäytön muodot, suomalainen demokratia ja poliittinen järjestelmä ja aktiivinen kansalaisuus
- kansalaisen taloustaito
- oikeusvaltio: perusoikeudet, vallan kolmijako (-oppi) ja kansalaisuus
- Suomen kulttuurihistoria ja kansallisvaltion rakentaminen 1800-luvulla

- suomalaisia perinteitä ja tapakulttuuria sekä niiden muotoutuminen vuorovaikutuksessa muiden kulttuurien kanssa
- Suomi osana Pohjoismaita, Eurooppaa ja maailmaa
- moninainen Suomi: vähemmistöt Suomessa
- yhteiskuntaan liittyvien käsitteiden avaaminen ja käsitteiden määrittelyharjoitukset kaikkiin sisältöihin liittyen

Arviointi

suoritettu – hylätty

8.6. Opinto-ohjaus

Ohjaustoiminnalla tuetaan opiskelijan opiskelua lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen kaikissa vaiheissa. Opinto-ohjaus auttaa opiskelijaa suunnittelemaan opintojaan ja tekemään omien tavoitteidensa mukaisia lukiokoulutusta koskevia valintoja ja ratkaisuja.

Opinto-ohjauksen tavoitteena on, että opiskelija

- saa tietoa lukiokoulutukseen valmistavasta koulutuksesta ja siihen sisältyvistä valintamahdollisuuksista
- oppii tuntemaan suomalaisen lukion erityispiirteet ja opiskelukulttuurin
- muodostaa realistisen käsityksen lukioon pääsymahdollisuuksista ja lukio-opiskelusta
- kehittää lukiokoulutuksessa tarvittavia opiskelutaitoja
- oppii arvioimaan omia opintosuorituksiaan.

Ohjauksessa otetaan huomioon opiskelijoiden aikaisemmin hankittu osaaminen ja henkilökohtaiset kiinnostuksen kohteet kytkeillä opittavat tiedot ja taidot opiskelijoille merkityksellisiin kokemuksiin ja toimintamuotoihin. Opiskelijoita ohjataan yksilöllisten tarpeiden mukaan.

Opiskelijaa ohjataan ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan ja oppimistavoitteiden suuntaisesta toiminnasta. Opiskelijoita aktivoidaan tekemään yhteistyötä ja soveltamaan yhteistoiminnallisia työtapoja. Ohjaustilanteissa kannustetaan opiskelijoita pohtimaan yhdessä opintoihin liittyviä asioita sekä tuomaan omia näkemyksiä ja kokemuksia yhteiseen keskusteluun. Tällä vahvistetaan opiskelijoiden keskinäistä yhteisymmärrystä. Vertaistuki ja ryhmän tuki ovat tärkeitä oppimisessa.

Opiskeluympäristössä on opiskelutilojen ja -välineiden oltava sellaisia, että ne mahdollistavat monipuolisten opiskelumenetelmien ja työtapojen käytön. Opiskelijoita ohjataan hyödyntämään tehokkaasti uutta teknologiaa opintojen suunnittelussa, tiedonhaussa ja koulutuksen hakupalveluissa. Teknologisesti tuettujen opiskeluympäristöjen avulla voidaan toiminta laajentaa oppilaitoksen fyysisten rajojen ulkopuolelle.

Opiskelijoiden itse- ja vertaisarviointeja hyödynnetään tehtäessä kokonaisarvioita opiskelijan opinnoissa suoriutumisesta ja motivoitumisesta lukiokoulutuksessa opiskeluun. Kurssit arvioidaan asteikolla suoritettu–hylätty.

8.6.1. Opinto-ohjaus 1 (LVOP1)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy suomalaiseen koulutusjärjestelmään ja erityisesti lukiokoulutukseen
- oppii laatimaan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman sekä seuraamaan ja arvioimaan sen toteutumista
- oppii käyttämään monipuolisesti tietolähteitä ja hakupalveluita opintojensa suunnittelussa ja jatkokoulutuspaikkojen haussa.

Keskeiset sisällöt

- suomalainen koulutusjärjestelmä
- lukiokoulutukseen hakeutuminen
- opiskelu kurssimuotoisessa lukiokoulutuksessa
- opiskelijan aikaisemmat opinnot ja suomen kielen lähtötaso
- lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opintokokonaisuudet
- perusopetuksen arvosanojen korottamistarpeet ja suorittamismahdollisuudet
- lukiokoulutuksen kurssien suorittamismahdollisuudet
- henkilökohtainen opiskelusuunnitelma
- omien lukio-opintojen alustava suunnittelu

Arviointi

suoritettu – hylätty

8.6.2. Opinto-ohjaus 2 (LVOP2)

Kurssilla opiskelija oppii arvioimaan omia oppimistapojaan. Opiskelijaa ohjataan tiedostamaan ja kokeilemaan myös muita oppimistapoja, joita hän voi hyödyntää opiskelussa. Opiskelija saa ohjauksen avulla välineitä tiedon hankkimiseen ja tuottamiseen sekä tiedon luotettavuuden arviointiin. Opiskelijaa ohjataan hyödyntämään opinnoissaan tieto- ja viestintäteknologiaa sekä kirjastojen tarjoamia palveluita. Opiskelija tottuu työskentelemään itsenäisesti mutta myös yhteistyössä muiden opiskelijoiden kanssa. Opiskelija ymmärtää, että kumuloituvien tietojen ja taitojen oppiminen vaatii pitkäjänteisyyttä.

Henkilökohtaisessa ohjauksessa arvioidaan opiskelijan opiskelutaitojen kehittämistarpeita. Opiskelijan kanssa käydään läpi opiskeluun ja oppimiseen liittyviä mahdollisuuksia ja haasteita. Opiskelijaa kannustetaan laajentamaan ja syventämään opiskelumenetelmiään.

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii arvioimaan omia oppimistapojaan
- perehtyy lukiokoulutuksessa tarvittaviin opiskelutaitoihin ja erilaisiin oppimistapoihin
- rohkaistuu kokeilemaan uusia työtapoja ja oppimismenetelmiä
- ymmärtää oppimisen prosessuaalisen ja tavoitteellisen luonteen
- toimii joustavasti ja kannustavasti vuorovaikutustilanteissa
- ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja tietää miten siihen voi vaikuttaa.

Keskeiset sisällöt

- opiskelutaidot
- tiedonhankintataidot ja monimediaisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen
- henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman toteutumisen seuranta, arviointi ja ajantasaistaminen
- yhteistoiminnallisuus ja vuorovaikutustaidot
- itsearviointitaidot
- oma-aloitteisuus ja tuen etsiminen opiskeluun liittyvissä ongelmatilanteissa

Arviointi

suoritettu – hylätty

8.7. Valinnaiset opinnot

Valinnaisina opintoina tarjotaan perusopetuksen opintoja ja lukiokursseja. Opiskelijalla on mahdollisuus korottaa perusopetuksen päättötodistuksen arvosanoja osallistumalla perusopetuslaissa tarkoitettuun erityiseen tutkintoon. Lukiokurssit suoritetaan lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta järjestävän lukion kursseille osallistumalla. Valinnaisiksi kursseiksi opiskelijoita ohjataan valitsemaan ensisijaisesti kunkin oppiaineen lukio-opetuksen ensimmäisiä kursseja.

Perusopetuksen opintojen ja lukiokurssien suorittaminen suunnitellaan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimisen yhteydessä.

9. ARVIOINTI

9.1. Arvioinnin tavoitteet

Opiskelijan oppimisen arvioinnin tehtävänä on antaa opiskelijalle palautetta opintojen edistymisestä ja oppimistuloksista sekä lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana että sen päättyessä. Palautteen tarkoituksena on kannustaa ja ohjata opiskelijaa opintojen suorittamisessa. Lisäksi arviointi antaa tietoja opiskelijalle tai alle 18-vuotiaan opiskelijan huoltajalle koulutuksen järjestäjien, työelämän ja muiden vastaavien tahojen tarpeita varten. Arvioinnilla kannustetaan opiskelijaa myönteisellä tavalla omien tavoitteidensa asettamiseen ja työskentelytapojensa tarkentamiseen. Opiskelijaa kannustetaan itse- ja vertaisarviointiin ja otetaan mukaan arviointiprosessin sekä kokeiden suunnitteluun. Arvioinnin tulee olla oppimista tukevaa.

9.2. Kurssisuorituksen arviointi

Arvioinnin tehtävänä on antaa palautetta opiskelijalle kurssin tavoitteiden saavuttamisesta ja opiskelun etenemisestä. Kurssin arvioinnin tulee olla monipuolista ja perustua mahdollisten kirjallisten kokeiden lisäksi suullisiin kokeisiin ja muihin osaamisen osoittamistapoihin sekä opintojen edistymisen jatkuvaan havainnointiin sekä opiskelijan tietojen ja taitojen arviointiin.

Myös opiskelijan oma itsearviointi otetaan huomioon ja sitä hyödynnetään muun muassa kurssin arviointikeskustelussa. Arviointi ei kohdistu opiskelijan arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Opiskelijan opiskelema kurssi arvioidaan sen päätyttyä. Opiskelijan kanssa käydään arviointikeskustelu, jossa käydään läpi onnistumisia ja kehittämistarpeita. Opiskelijalle annetaan vähintään kerran vuodessa välitodistus, jossa on arviointi kaikista suoritetuista kursseista ja myös sanallista palautetta. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt kurssit arvioidaan suoritettu–hylätty. Kurssi, josta puuttuu suorituksia, merkitään välitodistukseen Z-merkinnällä. Merkintä poistuu opiskelijan suoritettua kurssin loppuun.

Todetut kielelliset vaikeudet sekä muut syyt, jotka vaikeuttavat osaamisen osoittamista, tulee ottaa huomioon arvioinnissa siten, että opiskelijalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja muuhunkin kuin kirjalliseen näyttöön. Kyseiset vaikeudet voidaan ottaa huomioon määrättäessä opiskelijan kurssiarvosanaa.

Yleisten arviointiperusteiden lisäksi kunkin kurssin arviointiperusteet on selvitettävä opiskelijalle kurssin alussa, jolloin niistä keskustellaan opiskelijoiden kanssa.

9.3. Aineryhmän/oppiaineen suorituksen arviointi

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opinnoista opiskelijalla saa olla hylättyjä kurssisuorituksia aineryhmittäin enintään seuraavasti:

- 1–2 kurssia 0
- 3–5 kurssia 1
- 6–8 kurssia 2
- 9 kurssia tai enemmän 3

Jos opiskelijalla on liikaa hylättyjä kurssisuorituksia, hänelle on varattava mahdollisuus hylättyjen kurssien suorittamiseen.

9.4. Perusopetuksen arvosanojen korottaminen

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen valinnaisina opintoina suoritetuista hyväksytyistä perusopetuksen opinnoista opiskelija voi saada todistuksen osallistumalla perusopetuslaissa (38 §) tarkoitettuun erityiseen tutkintoon. Tutkintoon osallistuvan opiskelijan osaamista arvioidaan suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa tarkennettuihin eri oppiaineiden tavoitteisiin. Opiskelijan osaamisen tason määrittelyssä käytetään apuna perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyviä hyvän osaamisen kuvauksia ja päättöarvioinnin kriteerejä. Erityisessä tutkinnossa käytettäviä todistuksia koskevat määräykset sisältyvät perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.

9.5. Lukiokoulutukseen valmistava koulutus

Opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan kuuluvia kursseja tulee opiskella vähintään siinä laajuudessa kuin ne on määritelty valtioneuvoston asetuksessa. Opiskelija on suorittanut lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen silloin, kun hän on suorittanut aineryhmien tai

oppiaineiden oppimäärät edellä esitetyllä tavalla hyväksytysti ja lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen vähimmäiskurssimäärä 25 kurssia täyttyy.

9.6. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen suoritetuista opinnoista saa todistuksen.

Todistuksen tulee sisältää seuraavat tiedot:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- suoritettut lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opinnot
- suoritettut lukiokurssit
- todistuksen antamispäivämäärä ja rehtorin allekirjoitus
- tiedot oppilaitoksen todistuksenanto-oikeudesta
- todistuksessa käytettyjen kirjainmerkkien selitykset
- maininta siitä, että todistus on lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen osalta Opetushallituksen määräyksen 1/011/2014 mukainen ja lukiokoulutuksen osalta joko voimassa olevien nuorten tai aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden mukainen. Opetushallituksen antaman kyseisen määräyksen numero tulee mainita todistuksessa.

